

ДРУШТВО СУДИЈА СРБИЈЕ
JUDGES ASSOCIATION OF SERBIA

Број 02/12
12.01 2012 год.
БЕОГРАД, Алексе Ненадовића 24

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ЗАШТИТНИК ГРАЂАНА

19-3635/11
Београд
МЈ

Заштитник грађана
Zaštitnik građana

дел.бр. 547 датум 11. 01. 2012.

ДРУШТВО СУДИЈА СРБИЈЕ

11000 БЕОГРАД
Ул. Алексе Ненадовића 24

Поштовани,

У прилогу вам достављам Мишљење о проблемима у раду Високог савета судства, поводом притужбе коју сте поднели 15. 12. 2011. године.

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ЗАШТИТНИК ГРАЂАНА
Саша Јанковић

Прилог: један

Доставити:

- Друштву судија Србије,*
- у списе предмета.*

Делиградска 16, 11000 Београд

Тел.: 011 / 20-68-100 <http://www.zastitnik.rs> e-mail: zastitnik@zastitnik.rs

**РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ЗАШТИТНИК ГРАЂАНА**

19-3635/11
Београд

Заштитник грађана
Zaštitnik građana

дел.бр. 542 датум 11. 01. 2012.

На основу члана 24. став 2. Закона о Заштитнику грађана („Службени гласник РС“, бр. 79/2005 и 54/2007), поводом притужбе Друштва судија Србије, ул. Алексе Ненадовића 24 у Београду на рад Високог савета судства у поступку преиспитивања одлука првог састава Високог савета судства о престанку судијске дужности, сматрајући да ће давањем мишљења из своје надлежности најцелисходније допринети унапређењу заштите загарантованих људских слобода и права и унапређењу рада органа који на основу закона одлучују о правима, обавезама и интересима грађана, Заштитник грађана даје

М И Ш Љ Е Њ Е

Високи савет судства (ВСС), који према Уставу и Закону треба да обезбеђује и гарантује независност и самосталност судова и судија и врши друге послове од највећег значаја за правосудје у Републици Србији, у дужем периоду ради на начин који озбиљно доводи у сумњу законитост и правилност, односно легитимност рада тог органа:

- Садашњи састав ВСС не обезбеђује већинску заступљеност представника судија, што је предвиђено Уставом (шест од једанаест чланова треба да буду на сталној судијској функцији, што није случај);
- Одлуком надлежног државног органа – Агенције за борбу против корупције, утврђено је да један члан ВСС ту јавну функцију прихватио иако је већ на једној јавној функцији. Пошто за чланство у ВСС, што му је друга функција, није добио законом прописану сагласност, Агенција је утврдила да му јавна функција члана ВСС престаје по по сили закона, о чему ће одлуку донети Народна скупштина Републике Србије, у року од осам дана од дана пријема одлуке Агенције. Међутим, Народна скупштина о томе није одлучивала годину дана, а када је то учинила, за одлуку о престанку функције „по сили закона“ није гласао довољан број народних посланика. Тако члан ВСС за кога је надлежни државни орган утврдио да му функција престаје по сили закона, дуже од годину дана учествује у раду и доношењу одлука ВСС.
- Једном члану ВСС одређен је притвор због сумње да је пре више од 10 година извршио једно или више кривичних дела. Један члан ВСС поднео је оставку на чланство у ВСС, износећи тврдње о неправилностима у раду тог органа; Обојица су имала надпросечно велики број прихваћених приговора не(ре)изабраних судија у поступку ревизије.
- Изменом Закона о судијама у току поступка избора судија ВСС је добио у надлежност да одлучује о изјављеним жалбама на сопствене одлуке – жалбе су конвертоване у приговоре о којима треба да одлучи исти орган који је донео

оспороване одлуке. Чланови ВСС који су учествовали у „првом избору“ су се међутим, упркос Законом успостављеној надлежности ВСС, јавно самообавезали да неће гласати о приговорима на сопствене одлуке. Они учествују у свим осталим фазама поступка и чине кворум, али не гласају. Један члан ВСС, који је био изабран пре краја „првог избора“, ипак учествује и у гласању о приговорима. Такав је састав у коме ВСС одлучује о приговорима правно и логички недоследан.

- Високи савет судства не ради јавно када разматра предлоге својих комисија, што је супротно изричитој законској одредби да су седнице Савета јавне.
- Високи савет судства кандидатима за судијску функцију у поступку ревизије не омогућава у свим случајевима, подједнако, приступ свим информацијама на које, као учесници у поступку, имају право.

Због свега наведеног, Заштитник грађана сматра да би ВСС требало да:

- прекине са радом у садашњем саставу,
- убрзано предузме све мере и радње из своје надлежности како би се његов састав употпунио у складу са одредбама Устава и Закона,
- у употпуњеном саставу настави рад,
- стави ван снаге одлуке које је донео од када судије на сталној функцији немају већину у том органу, односно да у поступку по евентуално изјављеним жалбама на те одлуке призна основаност жалби.

Заштитник грађана уверен је да би такво поступање ВСС било у најбољем интересу законитог и правилног остваривања права и на закону заснованих интереса кандидата на судијску функцију, али и очувања ауторитета и легитимитета рада ВСС.

Посебно, то би било у интересу свих грађана Републике Србије јер и судије и судови и ВСС постоје ради остваривања права грађана на фер и правично суђење и делотворан приступ правди, за шта је један од предуслова легитиман, у свему неспорно законит и правилан рад органа који по Уставу обезбеђује и гарантује независност и самосталност судова и судија.

Разлози:

Заштитнику грађана притужбом се 15. 12. 2011. године обратило Друштво судија Србије, изражавајући незадовољство радом Високог савета судства (ВСС) у поступку преиспитивања одлука првог састава Високог савета судства о престанку судијске дужности. Притужбом се тврди да Високи савет судства, уместо да кроз поступак ревизије избора отклони учињене недостатке поштујући правни поредак Републике Србије укључујући и општеприхваћена правила међународног права и европске стандарде, читав процес и све донете одлуке, као и свој даљи рад, чини незаконитим и нелегитимним. Легалност и легитимност рада Високог савета судства нарушена је, између осталог, тиме што је наведени орган одлучивао у пуном саставу на само једној од 16 одржаних седница у поступку ревизије, односно што је наставио да ради након притварања једног члана, оставке другог члана и правноснажног утврђења Агенције за борбу против корупције да се трећи члан налази у сукобу интереса. Подносилац притужбе сматра да Високи савет судства више нема већину од шест гласова за доношење одлука у поступку ревизије уколико чланови његовог првог састава не гласају о правилности својих ранијих одлука, што представља кршење права на правично суђење и

супротно је Уставу Републике Србије и Европској конвенцији за заштиту људских права и основних слобода. Чињеница да Савет више нема ни већину судија у свом саставу није у складу са стандардом садржаним у Мишљењу бр. 10 Консултативног већа европских судија Савета Европе. Поред тога, указано је да комисије Високог савета судства које разматрају приговоре судија не достављају своје одлуке судијама, те да Савет не омогућава присуство јавности на седницама на којима разматра одлуке својих комисија пре него што приступи већању и гласању. Из дописа које ВСС доставља судијама чији су приговори одбијени произилази да се дешавало да предлог комисије да се правни лек судије усвоји не буде прихваћен од стране Савета, што значи да су за одбијање приговора гласали или чланови првог састава Савета, или су чланови комисија у међувремену променили став и гласали супротно свом ранијем предлогу, чиме се отвара питање непрописног утицаја на њихов рад. Такође је истакнуто да чланови ВСС по положају из редова судске, извршне и законодавне власти својим јавним наступима доводе у питање независност Високог савета судства, коментарисањем неправноснажних судских одлука и вршењем утицаја на судије. Наглашено је да је ВСС наставио са праксом неизвршавања налога Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности, те да је неизабраним судијама повредио право на правично суђење и забрану дискриминације, (ре)изабраним судијама угрозио Уставом гарантовану сталност судијске функције као основу судијске независности, а грађанима Србије угрозио право на независан и непристрасан суд. Од Заштитника грађана затражено је да утврди недостатке у раду ВСС, упути препоруку за њихово отклањање и препоручи утврђивање одговорности чланова ВСС, као и да о томе обавести Народну скупштину, Владу и јавност.

Чланом 153. став 1. Устава Републике Србије („Службени гласник РС“, бр. 98/2006) прописано је да је Високи савет судства независан и самосталан орган који обезбеђује и гарантује независност и самосталност судова и судија. Изборне чланове чине шест судија са сталном судијском функцијом, од којих је један са територије аутономних покрајина, и два угледна и истакнута правника са најмање 15 година искуства у струци, од којих је један адвокат, а други професор правног факултета.

Чланом 14. став 3. Закона о Високом савету судства („Службени гласник РС“, бр. 116/2008, 101/2010 и 88/2011) прописано је да Савет може да одржи седницу уколико је присутно најмање шест чланова Савета. Чланом 17. став 1. прописано је да се одлуке Савета доносе већином гласова свих чланова.

Чланом 5. став 1. Закона о изменама и допунама Закона о судијама („Службени гласник РС“, бр. 101/2010) прописано је да ће стални састав Високог савета судства преиспитати одлуке првог састава Високог савета судства о престанку судијске дужности судија из члана 101. став 1. Закона о судијама, у складу са критеријумима и мерилима за оцену стручности, оспособљености и достојности које ће донети стални састав Високог савета судства. Ставовима 5. и 6. овог члана прописано је да судија у поступку по приговору из става 3. и 4. има право да се упозна са предметом, пратећом документацијом и током поступка, као и да усмено пред сталним саставом Високог савета судства изложи своје наводе. Одлука сталног састава Високог савета судства мора бити образложена, у складу са чланом 17. став 2. Закона о Високом савету судства. Против одлуке сталног састава Високог савета судства донете по приговору из става 3. и 4. којом се потврђује одлука првог састава Високог савета судства о престанку судијске дужности судија из става 1. овог члана може изјавити жалбу Уставном суду, у року од 30 дана од дана достављања одлуке.

Чланом 31. став 1. Пословника Високог савета судства („Службени гласник РС“, бр. 43/2009, 22/2011 и 33/2011) прописано је да се одлука Савета сматра донетом ако се за њу изјасни већина свих чланова Савета.

Чланом 2. Правила за примену Одлуке о утврђивању критеријума и мерила за оцену стручности, оспособљености и достојности и за поступак преиспитивања одлука првог састава Високог савета судства о престанку судијске дужности („Службени гласник РС“, бр. 35/2011 и 90/2011) прописано је да је циљ правила да се у поступку по приговору обезбеди једнака примена критеријума и мерила и да се обезбеди примена европских стандарда у том поступку. Чланом 7. прописано је да ће се на рад Комисије, уколико овим Правилима нека питања нису посебно уређена, применити Пословник Високог савета судства. Чланом 31. прописано је да се јавност поступка преиспитивања остварује: издавањем саопштења са седница Комисије и седница Савета, објављивањем решења о именовању Комисије, објављивањем података о известиоцу у сваком предмету, објављивањем датума одржавања рочишта пред Комисијом и објављивањем датума седница Савета, и јавношћу седница Комисије и седница Савета. Чланом 32. предвиђено је да је поступак преиспитивања јаван, укључујући и медије, при чему подносилац приговора о чијем статусу се одлучује може захтевати искључење јавности. Искључење јавности не односи се на подносиоца приговора и његовог пуномоћника. Искључење јавности односи се и на посматраче само уколико то изричито захтева подносилац приговора. У поступку већања и гласања јавност је искључена.

Решењем Одбора Агенције за борбу против корупције 012-00-00003/2011-02 од 09. 03. 2011. године потврђено је Решење Агенције за борбу против корупције бр. 020-00-00244/2010 од 09. 12. 2010. године, којим је утврђено да је Предраг Димитријевић, декан Правног факултета у Нишу, прихватањем друге јавне функције - члана Високог савета судства - на коју је изабран одлуком Народне скупштине Републике Србије од 28. 07. 2010. године без сагласности Агенције за борбу против корупције, поступио супротно одредбама члана 28. став 2. Закона о Агенцији за борбу против корупције, те му јавна функција члана Високог савета судства престаје по сили закона, о чему ће одлуку донети Народна скупштина Републике Србије, у року од 8 дана од дана пријема ове одлуке.

Повереник за информације од јавног значаја и заштиту података о личности актом бр. 011-00-00642/2011-01 од 29. 12. 2011. године обавестио је Заштитника грађана да је у току 2010. године поднето 67 жалби против Високог савета судства, те да је поступак окончан у 56 случајева, док је 9 још увек у раду. У 38 случајева решењем је наложено давање тражених информација, при чему су 4 решења још увек неизвршена. У току 2011. године против Високог савета судства поднете су 53 жалбе. У 3 случаја решењем је наложено давање тражених података, при чему ВСС није у потпуности поступио по налозима из тих решења, па се може очекивати да ће подносиоци захтева тражити покретање поступка принудног извршења. Наведени подаци упућују на закључак да је, према мишљењу Повереника, рад Високог савета судства био „оптерећен озбиљним проблемима када је транспарентност у питању“.

Одредбом члана 25. став 3. и 4. Закона о Заштитнику грађана прописано је да је пре подношења притужбе подносилац дужан да покуша да заштити своја права у одговарајућем правном поступку, односно да Заштитник грађана неће покретати поступак док не буду исцрпљена сва правна средства, али и да, изузетно, Заштитник грађана може да покрене поступак и пре него што су исцрпљена сва правна средства, ако би подносиоцу притужбе била нанета ненадокнадива штета или ако се притужба односи на повреду принципа добре управе, посебно некоректан однос органа управе према подносиоцу притужбе, неблаговремен рад или друга кршења правила етичког понашања запослених у органима управе.

Заштитник грађана је констатовао да против одлука ВСС о приговорима на не(ре)избор постоји ефикасно правно средство - жалба Уставном суду, које свим кандидатима чији су приговори одбијени (како члановима Друштва судија Србије, тако и оним који то нису)

стоји на располагању. Овај орган сматра и да су примедбе на рад ВСС изнете у притужби Друштва судија Србије преваходно општег карактера и да се односе на састав, легитимитет и легалност рада ВСС уопште, са подједнаким правним последицама на законитост и правилност одлучивања о правима и интересима свих учесника у поступку преиспитивања одлука првог састава ВСС, независно од чињенице да ли они јесу или ће користити расположива правна средства. Заштитник грађана није нашао да члановима Друштва судија Србије прети ненадокнадива штета, нити да се притужба суштински односи на повреду принципа добре управе или на неки од преосталих разлога у мери и на начин који би оправдао вођење поступка контроле пре него што буду искоришћена расположива правна средства за заштиту права учесника у поступку пред ВСС.

Међутим, Заштитник грађана поред права на покретање и вођење поступка, има право и да пружањем добрих услуга, посредовањем и давањем савета и мишљења о питањима из своје надлежности делује превентивно, у циљу унапређења рада органа управе* и унапређења заштите људских слобода и права.

Имајући у виду да су у поступку Заштитника грађана по притужбама већег броја учесника у поступку општег избора судија утврђени недостаци у раду Високог савета судства, коме је у циљу отклањања уочених недостатака упућена препорука 17-32/10 од 03. 08. 2010. године (о чијем спровођењу ВСС до данас није обавестио Заштитника грађана); с обзиром да су утврђене мањкавости у поступку спровођења општег избора условиле потребу за његовом ревизијом; ценећи да из нове притужбе и сазнања стечених на други начин проистиче могућност да и ревизија (ре)избора коју спроводи ВСС буде мањкава у погледу правилности и законитости, те да већ преко две године постоји неизвесност учесника на конкурс у погледу статуса, права и обавеза (а за грађане Србије издатак због продужених накнада за не(ре)изабране судије из буџета), Заштитник грађана оценио је да је потребно да о начину рада ВСС у поступку ревизије заузме мишљење и о њему упозна Високи савет судства, Народну скупштину, Владу Републике Србије, Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности (ради информисања), подносиоца притужбе и јавност.

Уставом Републике Србије и Законом о Високом савету судства Савет је одређен као независан и самосталан орган, који обезбеђује и гарантује независност и самосталност судова и судија. Да би наведену улогу суштински остваривао, неопходно је да створи и одржи поверење стручне и опште јавности у законитост и правилност свог рада, посебно имајући у виду примедбе и недостатке који су утврђени у поступку општег избора, односно потребу да се кроз поступак ревизије они на несумњив начин отклоне.

Од 11 чланова, колико по Уставу и Закону треба да има, од којих већину чине судије са сталном судијском функцијом, услед суспензије једног члана и оставке другог члана из реда судија, њихов број је смањен на пет, односно фактички четири, што је испод броја прописаног Уставом. ВСС одлучује о правима и обавезама грађана и у том смислу има статус *трибунала*, што га обавезује да одлучује у прописаном саставу. Одлуке органа такве врсте, ако их је орган донео у непрописаном саставу, ништаве су без обзира на то да ли је приликом одлучивања постојала прописана већина гласова.

У стручној јавности истиче се и да је ВСС у дужем периоду радио у непотпуном саставу, што је несагласно природи органа такве врсте. Закон о ВСС, у члану 14. став 3. практично омогућава Савету да одржи седницу и кад њој присуствује најмање шест чланова. Имајући у виду да чланови Савета, због начина избора, практично долазе из различитих

* ВСС припада кругу органа и организација које Закон о Заштитнику грађана ради прегледности, али непрецизно, означава са „органи управе“ (види чл. 1. Закона о Заштитнику грађана).

институционалних и друштвених сфера (судство, извршна и законодавна власт, адвокатура...) последица рада у непотпуном саставу је да у одлучивању Савета нису били заступљени они институционални и друштвени сегменти, за које је уставотворац оценио да су потребни да би Савет остваривао своју основну функцију – гарантовао независност и самосталност судова и судија. Тако се може десити да у раду Савета, међу шест чланова колико је довољно за одлучивање, буде само један судија, иако је интенција Устава да у Савету буде већина судија. Према доступним информацијама, ВСС је у највећем броју седница радио у непотпуном саставу, али који је, према Закону, довољан за одлучивање.

Директорка Агенција за борбу против Корупције донела је 9. 12. 2010. године решење, које је Решењем Одбора Агенције од 9. 3. 2011. године постало правоснажно, да једном члану ВСС та јавна функција престаје по сили закона, јер је на њу ступио без законом предвиђене сагласности Агенције, иако је већ на јавној функцији - декана Правног факултета у Нишу. Закон о Агенцији за борбу против корупције утврђује да у таквом случају функција престаје по сили закона, али и да орган који је функционера изабрао – у овом случају Народна скупштина, о томе доноси одлуку. Народна скупштина, међутим, о овој ствари није одлучивала годину дана, након чега је одлука 29. 12. 2011. стављена на дневни ред, али није добила довољан број гласова, те није ни донета. За све то време члан ВСС, за кога је правоснажном одлуком надлежног органа, у складу са Законом, утврђено да му функција престаје по сили закона, учествује у раду органа који штити независност и самосталност судова и судија.

Посебно је питање, које се не може замерити ВСС, али које у овој ситуацији неповољно утиче на његов рад, због чега Закон о Агенцији за борбу против корупције у члану 28. став 7. прописује да функција, када Агенција утврди сукоб интереса, престаје „по сили закона“, да би у идућем ставу захтевао да о престанку функције орган именована донесе „одлуку“?

У септембру 2011. године ухапшен је члан ВСС из реда судија (за прекршаје), по налогу специјалног тужиоца за организовани криминал, због сумње да је пре више од 10 година злоупотребио службени положај. ВСС му је укинуо имунитет и одређен му је притвор. У новембру 2011. године један члан ВСС из реда судија поднео је оставку у којој, између осталог, тврди да у ВСС, од када је почео са радом у новом сазиву, није израђен нити усвојен ниједан записник са било које од одржаних седница тог органа, те да поједини чланови износе једно мишљење и суд на седницама комисије ВСС, на основу којих се припрема предлог одлука, да би се на седници ВСС на којој се одлучује изјашњавали и гласали супротно, иако се чињенично стање није мењало!

Члан ВСС, судија који је у септембру 2011. године притворен, као известилац имао је највећи проценат предлога да се приговори усвоје (око 60%), а члан ВСС - судија који је поднео оставку, је у 44% својих извештаја предлагао да се приговори прихвате. На првој седници ВСС је усвојио 45% размотрених приговора, да би три месеца касније, проценат био четири пута мањи – око 11%. На првој седници Савета решено је 86 предмета - од чега 36 усвајањем приговора, а на наредних шест седница решено је укупно 128 предмета - од чега 25 усвајањем приговора.

С обзиром да су примењивале исте критеријуме и правила, тешко је објашњива и разлика у проценту предлога за усвајање жалби/приговора између две комисије ВСС, односно у погледу предлога известилаца да се приговор усвоји. Такве разлике у исходима одлучивања налажу да се постави питање да ли су на исти начин примењивани критеријуми према свим подносиоцима жалби/приговора, односно да ли је ВСС на почетку рада по жалбама/приговорима, и у каснијој фази, према свима поступао подједнако.

Законом о изменама и допунама Закона о судијама[†], изјављене жалбе на одлуке о „првом избору“ конвертоване су у приговоре о којима одлучује ВСС. Правни лек ремонстративног типа, где орган преиспитује сопствене одлуке, није стран нашем правном систему. Неповољно је, међутим, то што је Закон измењен када су жалбе већ биле изјављене, и по некима од њих Уставни суд је одлучио, што је жалиоце ставило у неједнак положај. При томе, Устав (члан 148. став 2.) гарантује судији коме престане судијска функција право жалбе Уставом суду те је веома незахвално правно тумачење по коме жалба која је већ изјављена на основу права предвиђеног Уставом, законом као нижим правним актом може да се претвори у приговор о коме одлучује орган који је донео оспорену одлуку. ВСС, наравно, није донео Закон којим је то учињено, али примена тог Закона, у садејству са осталим околностима, оптерећује свеукупни легитимитет рада ВСС.

Када је, Законом, жалба Уставном суду претворена у приговор ВСС, чланови ВСС који су учествовали у „првом избору“ јавно су се обавезали да неће гласати у поступцима по жалбама/приговорима. Додатно је појашњено да су се договорили да ће бити „уздржани у гласању“, што значи да учествују у свим фазама поступка и дају кворум, али – не гласају. Таква лична и истовремено групна одлука може се разумевати из једне перспективе начела правичности – чланови ВСС нису желели да гласају о приговору на своју сопствену одлуку; али ако је та перспектива преовлађујућа, тада она дискредитује Закон који је прописао да о приговору одлучује ВСС (сви његови чланови, без разлике). Чланови ВСС који су се тако „самообавезали“, преузели су на себе незахвалну улогу да исправљају Закон којим је највиши законодавни орган прописао начин њиховог рада. Са друге стране, да то нису учинили, трпели би критике друге врсте.

Ситуацију је додатно закомпликовао издвојен пример члана ВСС који је, изабран пред крај рада у „првом избору“ (дакле који је ипак учествовао у доношењу неких одлука на које су изјављени приговори), одлучио да се не придружи онима који су се обавезали да неће обављати део посла који им је Закон ставио у мандат. Тако је, у крајњем, састав органа који одлучује по приговорима не(ре)изабраних судија резултанта истовременог, а разносмерног „неуобичајеног“ законског решења, групне одлуке да се Закон у једном аспекту своје неуобичајености не примењује, и личне одлуке члана групе да ће поступати по слову Закона, ма какав став поводом тог истог слова група колега у ВСС заузела. Непотребно је истицати колико би боље било да је питање правног и фактичког састава тела које одлучује о правима и на закону заснованим интересима грађана мање оптерећено свим овим тумачењима, групним и личним разматрањима и ставовима.

Иако је тако прописано Законом о изменама и допунама Закона о судијама (члан 5. став 1.), не делује учвршћујуће на правни поредак и владавину права, па ни на ауторитет ВСС, то што се тај орган нашао у ситуацији да о изјављеним жалбама/приговорима на сопствене одлуке одлучује на основу критеријума и мерила која је он сам донео и то пошто су приговори већ упућени, дакле ретроактивно.

Чланом 31. Правила за примену Одлуке о утврђивању критеријума и мерила за оцену стручности, способности и достојности и за поступак преиспитивања одлука првог састава Високог савета судства о престанку судијске дужности прописано је да се јавност поступка преиспитивања, између осталог, остварује и јавношћу седница комисија и седница Савета. Иако су седнице комисија јавне, правило се не поштује приликом разматрања предлога комисија од стране Савета, који у нејавној седници доноси коначну одлуку о усвајању или одбијању приговора. Селективна примена начела јавности у раду, односно његово ограничавање само на део поступка у коме се не доноси коначна одлука о

[†] „Сл. гласник РС“ бр. 101/2010

основаности приговора, ствара простор за могућност вршења утицаја на чланове Савета, при чему су посебно забрињавајући наводи из оставке једног члана ВСС, да су у одређеном броју случајева чланови комисија на седницама Савета гласали другачије у односу на свој сопствени глас и став, претходно дат на седници Комисије.

Достављено мишљење Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности констатује „озбиљне проблеме“ у раду Високог савета судства када је у питању транспарентност. Заштитник грађана подсећа да је својом препоруком 17-32/10 од 03. 08. 2011. године указао Високом савету судства на потребу унапређивања рада пратећих служби, ради обезбеђења потпунијег спровођења решења Повереника, као и спровођење у том тренутку неизвршених решења без одлагања. Недостатак транспарентности који је и даље присутан, у процедури која је знатно сложенија у односу на активности Савета током 2010. године, додатно урушава поверење учесника у поступку ревизије у његово законито спровођење.

Састав ВСС био је на тешкоћама од самог почетка рада тог органа, што уз тешкоће које су касније настале оставља превелик простор за оспоравање легитимитета. Први састав ВСС радио је без представника универзитетских професора и, задуго, адвокатуре. Народна скупштина два пута је одбијала предлог заједничке седнице декана правних факултета, а представник адвокатуре је, при крају поступка (ре)избора, изабран на начин који оставља озбиљну сумњу у то да ли је приликом предлагања, како то Закон о ВСС захтева, била обезбеђена најшира представљеност чланова Адвокатске коморе Србије. Наиме, предлог за члана ВСС из редова адвокатуре је утврдио Управни одбор Адвокатске коморе Србије, а не Скупштина, иако је Скупштина орган Адвокатске коморе у коме је на најшири начин представљено чланство. Стручна јавност упозоравала је и да је председник Врховног касационог суда, који председава и ВСС, изабран без претходно прибављеног мишљења опште седнице тог суда, несагласно члану 144. став 1. Устава.

Из наведених разлога, Заштитник грађана, на основу члана 24. став 2. Закона о Заштитнику грађана, даје ово мишљење и о њему обавештава надлежне органе и јавност, како би се одредили према проблемима на које се у Мишљењу указује, тј. благовремено предузели предложене и друге одговарајуће мере из своје надлежности ради њиховог решавања.

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ЗАШТИТНИК ГРАЂАНА
Саша Јанковић
БЕОГРАД

Доставити:

- Високом савету судства,
- Народној скупштини РС,
- Влади РС,
- Друштву судија Србије,
- Поверенику за информације од јавног значаја и заштиту података о личности, ради информисања,
- јавности, преко медија.